

Belastingdienst

Kennisgroep Verzekeringsproducten

Vragen en antwoorden inzake het overgangsregime KEW, SEW en BEW

1 maart 2013

Vragen en antwoorden inzake het overgangsregime KEW, SEW EN BEW

KENNISGROEP VERZEKERINGSPRODUCTEN

1 maart 2013

Inleiding

Naar aanleiding van het overgangsrecht met betrekking tot bestaande kapitaalverzekeringen eigen woning, spaarrekeningen eigen woning en beleggingsrechten eigen woning als bedoeld in artikel 10bis.2, eerste lid, van de Wet IB 2001 en de reikwijdte van de goedkeuring in het Besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, herplaatst in Stcrt. 2013, 765 van 11 januari 2013, zijn er diverse vragen binnengekomen bij de Kennisgroep Verzekeringsproducten. Voor zover deze vragen een helpdeskarakter hebben, is de Kennisgroep gemachtigd daarop een antwoord te geven.

Hierna volgen de vragen die de Kennisgroep op dit moment kan beantwoorden. Deze reeks vragen en antwoorden wijkt af, voor zover van belang, van de versie van 13 februari 2013 op de volgende punten:

- in punt 3 is nauwkeuriger geformuleerd wanneer sprake is van tijdigheid;
- toegevoegd is de situatie waarin sprake is van een aanbod van de verzekeraar;
- in punt 4 is toegevoegd de situatie waarin sprake is van een aanbod van de instelling;
- punt 8 is voor het eerst opgenomen;
- op enkele plaatsen is de verruiming die volgt uit het Besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, verduidelijkt. Het betreft dan met name de mogelijkheid dat het in bepaalde gevallen tot en met 31 maart 2013 (in plaats van 31 december 2012) mogelijk is om kapitaalverzekeringen eigen woning, spaarrekeningen eigen woning en beleggingsrechten eigen woning aan te gaan, te verhogen of de looptijd te verlengen.

1. Wat wordt verstaan onder "gegarandeerd kapitaal"?

Met de term gegarandeerd kapitaal wordt bedoeld het kapitaal dat door de instelling gegarandeerd zal worden betaald indien de overeengekomen premie of inleg gedurende de gehele looptijd volgens schema wordt voldaan. Het begrip omvat hiermee mede de term "verzekerd kapitaal" zoals dat is gebruikt in eerdere overgangsregimes voor kapitaalverzekeringen.

Als sprake is van een gegarandeerd kapitaal, blijft het overgangsrecht van Hoofdstuk 10bis van de Wet IB 2001, als hoofdregel van toepassing indien dat kapitaal na 31 december 2012 niet wordt verhoogd.

Als er geen sprake is van een dergelijk gegarandeerd kapitaal, blijft het overgangsrecht als hoofdregel van toepassing indien het contractueel overeengekomen bedrag van de premies (KEW) respectievelijk het bedrag van de inleg (SEW en BEW) na 31 december 2012 niet is verhoogd en de looptijd niet is verlengd. Zie wat betreft de datum van 31 december 2012 onder punt 4 voor uitzonderingen op de hoofdregel, onder meer op grond van het beleidsbesluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M.

Van een verhoging van premies of inleg die het overgangsregime verloren doet gaan, is geen sprake – zoals in de parlementaire stukken is vermeld – indien de verhoging rechtstreeks voortvloeit uit de overeenkomst. Deze systematiek geldt ook bij eerdere overgangsregimes voor kapitaalverzekeringen. Van een dergelijke "toegestane" verhoging is bij voorbeeld sprake indien op grond van een clause in de

overeenkomst "automatisch" verhoging plaatsvindt van de te betalen premies of inleg omdat op grond van een in de overeenkomst vastgelegde berekeningssystematiek het beoogde doelkapitaal naar verwachting niet zal worden bereikt. Ook is sprake van een toegestane verhoging als die verhoging "automatisch" plaatsvindt in verband met een wijziging van de rentestand. Deze systematiek doet zich meestal voor bij spaarhypotheken.

2. Afzonderlijke toets overgangsrecht uitkering bij leven en ten gevolge van overlijden?

Voor kapitaalverzekeringen die bestonden op 14 september 1999 geldt als voorwaarde voor behoud van eerbiedigende werking en voor de bijzondere waardevrijstelling van Hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel AN van de Invoeringswet Wet IB 2001 dat voor de beoordeling of de verzekerde rechten zijn verhoogd, de leven- en de overlijdenscomponent afzonderlijk moeten worden gezien. Voor de beoordeling of met betrekking tot een KEW is voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van het overgangsrecht, moeten de leven- en de overlijdenscomponent ook in beginsel afzonderlijk worden gezien overeenkomstig de voorgaande overgangsregimes voor kapitaalverzekeringen. Dit houdt in dat het verzekerde kapitaal c.q. de te betalen premies voor de verzekerde uitkering bij leven afzonderlijk van het verzekerde kapitaal c.q. de te betalen premies voor de verzekerde uitkering ten gevolge van overlijden, moeten worden getoetst.

Als uitzondering hierop gelden de goedkeuringen die zijn opgenomen in paragraaf 7.5 van het Verzamelbesluit Kapitaalverzekeringen, besluit van 28 april 2009, CPP2008/1118M, en in paragraaf 6 van het Compensatiebesluit beleggingsverzekeringen, besluit van 20 december 2011, BLKB2011/1954M. Als die goedkeuringen van toepassing zijn – het gaat hierbij om omzettingen van kapitaalverzekeringen – mag onder voorwaarden worden uitgegaan van de totaalpremie, dat wil zeggen van de premie voor leven en overlijden gezamenlijk. Deze laatste goedkeuring in het Compensatiebesluit zal voor kapitaalverzekeringen in algemene zin ook worden opgenomen in het Verzamelbesluit Kapitaalverzekeringen. Voor het overgangsrecht KEW mag worden uitgegaan van deze goedkeuring.

3. Tijdigheid omzetting kapitaalverzekering in box 3 in een KEW?

In artikel 10bis.2, derde lid, van de Wet IB 2001, is geregeld dat een kapitaalverzekering die slechts als gevolg van het ontbreken in de overeenkomst van de bepaling dat de begunstigde de uitkering zal aanwenden ter aflossing van de eigenwoningschuld, nog tot 1 april 2013 door het plaatsen van deze bepaling kan worden omgevormd in een KEW. Bepalend voor de tijdigheid van de wijziging is het tijdstip waarop onherroepelijk vast staat dat de KEW-clausule zal worden geplaatst.

Dat is in de eerste plaats het tijdstip waarop, in reactie op een daartoe strekkend aanbod van de verzekeraar, de aanvaarding van dat aanbod door de verzekeringnemer door de verzekeraar is ontvangen. Bovendien is dat het tijdstip waarop een verzoek van de verzekeringnemer om plaatsing van de KEW-clausule door de verzekeraar is ontvangen. Gelet op de aard van het verzoek en van de wijziging – omdat in verzekeringstechnische zin geen wijziging plaatsvindt zal de verzekeraar het verzoek honoreren – staat dan onherroepelijk vast dat de clausule op de verzekering zal worden geplaatst en dat de kapitaalverzekering overgaat naar box 1. In beide gevallen kan de administratieve verwerking van de KEW-clausule na 31 maart 2013 plaatsvinden.

4. Omzetting in KEW en gelijktijdige verhoging tot 1 april 2013?

In het besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, is aangegeven dat het nog

mogelijk is om vóór 1 april 2013 een KEW, SEW of BEW aan te gaan of te verhogen, mits de belastingplichtige op 31 december 2012 beschikt over een eigen woning en een eigenwoningschuld. Hierbij mag het gegarandeerde kapitaal niet hoger zijn dan het bedrag van de bestaande EWS op 31 december 2012. Indien het gaat om een product zonder gegarandeerd kapitaal, mag het overeengekomen te betalen bedrag (premies of inleg) niet hoger zijn dan het bedrag dat, uitgaande van het voor een dergelijk product gebruikelijke prognoserendement, voldoende is voor het bereiken van een doelvermogen dat niet hoger is dan het bedrag van de op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld.

Binnen deze voorwaarden kan, na de omzetting in een box-1-product, het gegarandeerde kapitaal of het overeengekomen te betalen bedrag derhalve nog worden verhoogd tot 1 april 2013. Deze verhoging kan ook plaatsvinden gelijktijdig in één administratief proces met het opnemen van de KEW-clausule. Bepalend voor de tijdigheid van de wijziging is het tijdstip waarop een en ander onherroepelijk is overeengekomen. Voor de tijdigheid geldt hetzelfde als vermeld onder punt 3, met dien verstande dat als de belastingplichtige zonder dat sprake is van een aanbod door de instelling, verzoekt om de verhoging, voor de tijdigheid relevant is het tijdstip waarop de instelling heeft laten weten de verhoging te zullen gaan doorvoeren. Ook in deze gevallen kan de administratieve verwerking na 31 maart 2013 plaatsvinden.

5. Het begrip “(gedeeltelijk) aflossingsvrije hypotheek”

Met het beleid in het besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, is een ruime werking beoogd. Dit houdt in dat het in alle gevallen mogelijk is om vóór 1 april 2013 een KEW, SEW of BEW aan te gaan of te verhogen of de looptijd te verlengen, mits de belastingplichtige (of zijn partner; zie het antwoord op vraag 6) beschikt over een op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld. Met andere woorden, het aflossingsvrije aspect behoeft niet met zoveel woorden te zijn overeengekomen met de geldgever. Zie verder het antwoord op vraag 4 voor de voorwaarden waaronder het beleid van toepassing is.

6. Aflossingsvrije lening van de partner?

Met het besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, is ook beoogd dat dit geldt voor de op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld van de partner. Deze werking zal binnenkort in de geactualiseerde versie van dat besluit worden opgenomen.

7. Aflossingsvrije lening en voorwaarde niet verhogen premies c.q. inleg?

Met de laatste volzin van de voorwaarden in het besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, is niet beoogd te verhinderen dat premies c.q. inleg worden verhoogd bij een gedeeltelijk aflossingsvrije lening. Zie voorts het antwoord op vraag 4.

8. Verlenging looptijd mogelijk tot 1 april 2013?

Als op grond van het besluit van 21 december 2012, BLKB2012/1994M, een verhoging mogelijk is van een KEW, SEW en BEW, dan geldt dat ook verlenging van de premiebetalende periode en van de looptijd daarvan mogelijk is. Hierbij gelden eveneens de voorwaarden in het besluit voor de hoogte van het gegarandeerde kapitaal c.q. van de te betalen premies of inleg.

Een aandachtspunt bij het verlengen van de looptijd is dat een fictieve uitkering uit een KEW, SEW en BEW wordt aangenomen zodra de looptijd feitelijk langer wordt

dan 30 jaar. Hierbij tellen mee jaren looptijd – ook vóór 2001 – van een voorgaande kapitaalverzekering, KEW, SEW of BEW die fiscaal geruisloos is omgezet in de huidige KEW, SEW of BEW.

Dit is een uitgave van:

Belastingdienst

Maart 2013

IB 805 - 1Z*1FD